FÖRSLAG TILL BESLUT
2025-05-27

TN 2025-0433

Kristdemokraterna
Liberalerna

Trafiknämnden
Ärende 5

Beslut om att inleda inriktningsfas avseende anskaffning av skärgårdsfartyg

Förslag till beslut

Trafiknämnden föreslår regionstyrelsen besluta följande:

1. Trafiknämnden medges rätt att inleda inriktningsfas för Anskaffning av skärgårdsfartyg avseende två isgående fartyg till en investeringsutgift om 15,9 miljoner kronor inom ramen för 2025 års investeringsbudget och inriktningsnivåer för planåren 2026-2034, i enlighet med regionfullmäktiges uppdrag till trafiknämnden i budget 2025 (RS 2024-0217). Total indikativ investeringsutgift uppgår till 267 miljoner kronor, varav 251,1 miljoner kronor förutsätter regionfullmäktiges beslut avseende investeringsbudget 2026-2035.

Trafiknämnden beslutar för egen del följande.

2. Rapport avseende Åtgärdsval Skärgårdsfartyg, Bilaga 1, godkänns.

Förslag och motivering

Skärgårdstrafiken står, precis som Region Stockholms kollektivtrafik i övrigt, inför en intensiv investeringsfas. Från Kristdemokraternas och Liberalernas sida finns en i grunden positiv inställning till satsningar på utvecklad kollektivtrafik som förbättrar tillgängligheten, underlättar livspusslet och minskar belastningen på klimat och miljö. Men alla investeringar måste vägas mot kostnaderna.

Förvaltningens förslag innebär att en inriktningsstart ska genomföras inför anskaffning av 6 st nya snabbgående och energieffektiva fartyg som ska ersätta sex befintliga fartyg (V-båtarna och Saxaren) samt 2 st fartyg med isbrytande förmåga som framför allt ska ersätta fartygen Solöga och Vindöga, som har stora begränsningar i sin användbarhet och inte heller lever upp till tillgänglighetskraven.

Vår bedömning är att det är klokt att så snart som möjligt anskaffa de två nya fartygen med isbrytande förmåga. Dagens situation medför både dålig tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning, reducerad trafik och

stora kostnader för användning av till exempel svävare eller onödigt stora fartyg. Investeringen är klok utifrån alla de tre hållbarhetskriterierna.

Däremot har inte förvaltningens rapport visat att anskaffningen i sex nya fartyg som ska ersätta V-båtarna och Saxaren för närvarande är en hållbar investering. Även om de nya fartygen skulle innebära en välkommen energibesparing så innebär de inte en så stor energieffektivisering att investeringen går att räkna hem ekonomiskt. En satsning som medför ökade kostnader som inte motsvaras av ökade intäkter måste finansieras. Det kan handla om minskad trafik eller höjda priser. Både i jämförelsealternativet där Waxholmsbolaget behåller och rustar upp nuvarande fartyg och den föreslagna nyanskaffningslösningen förväntas fartygen drivas med samma typ av bränsle, HVO100, som är en fossilfri biodiesel.

Det pågår en snabb utveckling inom fartygsindustrin. Det är möjligt att vi om vi väntar några år med att beställa nytt kan anskaffa fartyg som både ur ekologisk och ekonomisk synvinkel är bättre än de fartyg som erbjuds idag. Genom att vi går vidare med projektet med isgående fartyg kan vi under tiden bygga upp en erfarenhet och kompetens inom fartygsbeställning som idag saknas inom Region Stockholm.

Kristdemokraterna och Liberalerna föreslår därför att Region Stockholm för närvarande ska avstå från att investera i fartyg som ska ersätta V-båtarna och Saxaren och istället genomföra välplanerade insatser för att de befintliga fartygen ska kunna fortsätta att vara goda alternativ för resenärer i skärgården. Vi bedömer att det är det klokaste vägen till att kunna upprätthålla en attraktiv skärgårdstrafik.